

Kokousaika	Tiistai 7.5.2024 klo 14.00
Kokouspaikka	Kunnantoimiston kokoushuone Sydänmaa
Käsiteltävät asiat	
Asia Liite	
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta
3	Keskusvaalilautakunnan sihteerin ja muun henkilöstön ottaminen
4	Tasavallan presidentinvaali ja europarlamenttivaalit: Äänestyspaikkojen määrääminen ja niistä ilmoittaminen
5	Europarlamenttivaalien 2024 ulkomainonta
6	Vaaliviranomaisten asettaminen europarlamenttivaalia varten 2024
7	Vaalitoimitsijan palkka, koulutus ja tietosuojasitoutus
8	Vaalitoimitsijat ennakkoäänestykseen vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa
9	Kunnan vaaliviranomaisten kouluttaminen
10	Vaalikuulutuksen hyväksyminen
11	Kotiäänestys ja laitosäänestys
12	Vaalitietojärjestelmän käyttö
13	Ennakkoäänten vastaanotto keskusvaalilautakunnassa
14	Pieni Ele ry hyväntekeväisyyskeräys
15	Keskusvaalilautakunnan kokousajat
Pöytäkirjan nähtävänä pito	Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty oikaisuvaatimusohjeet, pidetään yleisesti nähtävänä yleisessä tietoverkossa 8.5.2024 alkaen sekä kunnantoimistolla 8.5.2024.
Puheenjohtaja	VELI PULKKINEN Veli Pulkkinen Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja

KOKOUSAIKA	Tiistai 7.5.2024 klo 14.00–15.00
KOKOUSPAIKKA	Ruusuke
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimii puheenjohtajana)	Jäsen: Veli Pulkkinen, pj. Juha Laitinen, vpj. Mirja Korhonen Riitta Kukko Jari Ruotsalainen Paikalla: ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ Varajäsen: Vuokko Rossi 1.varajäsen Jarmo Pasanen 2. varajäsen Taimi Mertaniemi 3.varajäsen Heikki Simonen 4. varajäsen Juhani Jänntti 5. varajäsen Veikko Pennanen 6. varajäsen Paikalla: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	Pia Harmokivi sihteeri §:t 1-3 Hanne Mantere sihteeri § 3- Paikalla: ☒ ☒
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS-VALTAISUUS	§ 1
ASIAT	§ 1–15
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta)	Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan. Mirja Korhonen Riitta Kukko
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Veli Pulkkinen Pöytäkirjanpitäjä Hanne Mantere
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme	Tarkastusaika 07.05.2024 Allekirjoitukset
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Paikka ja pvm Yleisessä tietoverkossa 8.5.2024 alkaen sekä kunnantoimistolla 8.5.2024 Virka-asema Allekirjoitus Keskusvaalilautakunnan sihteeri

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Keskusvaaliltk 1 § Hallintosäännön 85 §:n mukaan kokouskutsu toimitetaan neljä päivää ennen kokousta kullekin jäsenelle. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan internetsivuilla.

Vaalilain (714/1998) 14 §:n mukaisesti keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen viisijäsenisenä.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Kokouksen puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös: Hyväksyttiin.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA

Keskusvaaliltk 2 § Hallintosäännön 146 §:n mukaan Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta valitsee kokouksen pöytäkirjantarkastajat.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Mirja Korhonen ja Riitta Kukko.

KESKUSVAALILAUTAKUNNAN SIHTEERIN JA MUUN HENKILÖSTÖN OTTAMINEN

Keskusvaaliltk 3 § Vaalilain (714/1998) 14 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunta ottaa itselleen sihteerin ja muun tarvittavan henkilöstön. Se päättää muiden kuin sen kokouksiin tässä laissa tarkoitettujen tehtäviensä vuoksi osallistumaan oikeutettujen henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissaan.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunnan henkilöstönä toimivat seuraavat henkilöt:

- keskusvaalilautakunnan sihteeri toimistosihteeri Hanne Mantere
- keskusvaalilautakunnan sihteerin varahenkilö talous- ja hallintojohtaja Raisa Kinnunen
- vaalien ICT-vastaava Mikko Vahteala
- vaalien toimittamisen valmistelutehtävät toimistosihteeri Hanne Mantere, talous- ja hallintojohtaja Raisa Kinnunen sekä vaalitoimihenkilö Tuija Leinonen

Päätös:

Keskusvaalilautakunnan henkilöstönä toimivat seuraavat henkilöt:

- keskusvaalilautakunnan sihteeri toimistosihteeri Hanne Mantere
- keskusvaalilautakunnan sihteerin varahenkilöt talous- ja hallintojohtaja Raisa Kinnunen ja kunnanjohtaja Pia Harmokivi
- vaalien ICT-vastaava Mikko Vahteala
- vaalien toimittamisen valmistelutehtävät toimistosihteeri Hanne Mantere, talous- ja hallintojohtaja Raisa Kinnunen sekä vaalitoimihenkilö Tuija Leinonen

Hyväksyttiin.

**TASAVALLAN PRESIDENTINVAALI JA EUROPARLAMENTTIVAALIT:
ÄÄNESTYSPAIKKOJEN MÄÄRÄÄMINEN JA NIISTÄ ILMOITTAMINEN****Khall 128 §**

Vuonna 2024 toimitetaan kahdet yleiset vaalit: tasavallan presidentin vaali (presidentinvaali) sekä Suomesta valittavien Euroopan parlamentin jäsenten vaalit (europarlamenttivaalit). Presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.–23.1.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 17.–20.1.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 10.1.2024. Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.–6.2.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 31.1.–3.2.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 29.5.–4.6.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 29.5.–1.6.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 22.5.2024.

Perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tämän nojalla kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakkoäänestyksessä että vaalipäivänä. Oikeusministeriö pitää ennakkoäänestyspaikkojen ja vaalipäivän äänestyspaikkojen riittävää lukumäärää yhtenä keskeisenä tekijänä hyvän äänestysaktiivisuuden saavuttamiselle sekä presidentinvaalissa että europarlamenttivaaleissa.

Kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestyspaikat ovat saavutettavia ja esteettömiä ja että äänestäminen äänestyspaikoissa on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista ja että järjestelyt myös näyttävät äänestäjien silmissä siltä. Yhtä lailla äänestyspaikoissa on pystyttävä huolehtimaan vaalivirkailijoiden turvallisuudesta.

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakkoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Presidentinvaalissa ennakkoäänestyspaikkojen tulee olla samat sekä ensimmäisessä että mahdollisessa toisessa vaalissa. Europarlamenttivaalien ennakkoäänestyspaikat voivat olla samat kuin presidentinvaalissa. Ennakkoäänestyspaikkoja tulisi perustaa riittävä määrä ja eri puolille

Khall 128 § kuntaa/kaupunkia, jotta äänestäjät jakaantuisivat mahdollisimman tasaisesti eri paikkojen kesken, jolloin suuria ruuhkia ei syntyisi.

Ennakoäänestyspaikassa on voitava pitää riittävät etäisyydet äänestämään tulleiden kesken. Kunnanhallituksen asiana on tehdä ennakoäänestyksen toimittamista varten tarvittavat hankinnat siten kuin hankinnat kunnassa suoritetaan. Jos kunta järjestää ennakoäänestyksen jonkin ulkopuolisen tahon tiloissa, esimerkiksi kauppakeskuksen aulatilassa, se sopii siitä itsenäisesti suoraan asianomaisen tahon kanssa.

Jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Vaalipäivänä äänestäjä voi äänestää vain sen äänestysalueen äänestyspaikassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen.

Vuodesta 2003 ennakoäänestys- ja vaalipäivän äänestyspaikkana Vesannolla on toiminut kunnan nuorisotila, poikkeuksena kuntavaalit kesäkuussa 2021.

Vaikutusten ennakoarviointi:

	Ei tarpeen
Tehty	X

(Valm. kj. PH)

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää, että vuoden 2024 presidentinvaalin ja europarlamenttivaalien

- yleisenä ennakoäänestyspaikkana ja vaalipäivän äänestyspaikkana** on Nuorisokahvila, Kiinteistö Oy Vesannon Säästökulman talossa, osoitteessa Kuusitie 1.
- Laitosäänestyspaikkana** ovat Simolan palvelukeskus.
- Lisäksi kuntalaisilla on mahdollisuus **kotiäänestykseen** keskusvaalilautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Kotiäänestyksen hoitavat keskusvaalilautakunnan nimeämät vaalitoimitsijat.

Khall 128 § Päätös: hyväksyttiin.

Lisätiedot: Kunnanjohtaja Pia Harmokivi, puh. 044 2825590, pia.harmokivi@vesanto.fi

Keskusvaaliltk 4 § Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:
Keskusvaalilautakunta saa tiedokseen kunnanhallituksen päätöksen.
Päätös: Hyväksyttiin.

EUROPARLAMENTTIVAALIEN 2024 ULKOMAINONTA

Khall 81 §

Vaalien ulkomainonta on hyväksi todettu keino lisätä vaalien näkyvyyttä ja antaa kuntalaisille tietoa ehdokkaista. Suomen Kuntaliitto on suositellut, että vaalien ulkomainonta kunnan hallinnassa ja määräysvallassa olevilla alueilla aloitettaisiin viikkoa ennen ennakoäänestyksen aloittamista. Europarlamenttivaalien ennakoäänestys alkaa 29.5.2024.

Mainonnan aloittamisen ajankohta sekä vaalien ulkomainonnasta kunnassa vastaavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot on syytä saattaa vaaleihin osallistuvien puolueiden paikallisosastojen tietoon.

Vaikutusten ennakoarviointi:

	Ei tarpeen
Tehty	X

(Valm. toim.siht.HM)

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää hyväksyä europarlamenttivaalien ulkomainonnan aloitettavaksi 22.5.2024.

Samalla kunnanhallitus päättää, että kunta järjestää aikaisemman käytännön mukaisesti torialueelle vaalimainoskehikot siten, että niitä on yksi kehikko kutakin puoluetta varten.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätiedot: Kunnanjohtaja Pia Harmokivi, p. 044 2825590, pia.harmokivi@vesanto.fi

Keskusvaaliltk 5 § Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta saa tiedokseen kunnanhallituksen päätöksen.

Päätös: Hyväksyttiin.

VAALIVIRANOMAISTEN ASETTAMINEN EUROPARLAMENTTIVAALIA VARTEN 2024

Khall 171 § Euroopan parlamentti (EP) on yksi Euroopan unionin lainsäädäntöelimistä. EU-kansalaiset valitsevat sen jäsenet suorilla vaaleilla, jotka järjestetään kaikissa jäsenvaltioissa joka viides vuosi. Seuraavat vaalit toimitetaan sunnuntaina 9.6.2024. Europarlamenttivaalit toimitetaan siten, että kukin jäsenvaltio järjestää vaalit oman kansallisen lainsäädäntönsä puitteissa. Ennakoäänestys kotimaassa keskiviikosta tiistaihin **29.5.–4.6.2024** ja Ennakoäänestys ulkomailla keskiviikosta lauantaihin **29.5.–1.6.2024**

Keskusvaalilautakunta

Vuoden 2024 vaaleissa keskusvaalilautakuntana toimii valtuuston 1.6.2021 alkaneen valtuustokauden alussa asettama keskusvaalilautakunta.

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain (410/2015) mukaan vaalikelpoisi kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä (v. 2020) kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä.

Esteellisyys: Jäsenten ja varajäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 27–30 §:ssä säädetään. Koska kunnan keskusvaalilautakunta ei v. 2024 vaaleissa huolehdi ehdokasasettelusta, ennakoänten laskennasta eikä tarkastuslaskennasta, esteellisyytilanteet lienevät hyvin harvinaisia.

Vaalilautakunta

Kunnanhallitus asettaa kutakin vaalipäivän äänestyspaikkaa varten vaalilautakunnan. Vuoden 2024 vaaleissa vaalilautakunnat on lähtökohtaisesti asetettava erikseen presidentinvaaleja varten ja erikseen europarlamenttivaaleja varten. Vaalilain 15 §:n mukaan vaalilautakunnat on asetettava ”hyvissä ajoin” ennen vaaleja.

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava edellisissä (v. 2018) eduskuntavaaleissa kyseisessä vaalipiirissä ehdokkaita asettaneita puolueräkisteriin merkittyjä puolueita. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla presidenttiehdokas.

Khall 171 §

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

- eduskuntavaaleissa niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2015) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu
- yhdistelmävaaleissa niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita (yhdistelmävaaleihin nähden) edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu.

Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla

- eduskuntavaaleissa eduskuntavaaliehdokas,
- yhdistelmävaaleissa europarlamenttivaalien ehdokas eikä maakuntavaalien ehdokas.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalilautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalitoimikunta

Kunnanhallitus asettaa yhden tai useamman vaalitoimikunnan. Vuoden 2019 vaaleissa vaalitoimikunnat on lähtökohtaisesti asetettava erikseen eduskuntavaaleja varten ja erikseen yhdistelmävaaleja varten, mutta mitä edellä todetaan tältä osin vaalilautakuntien asettamisesta, on voimassa myös vaalitoimikuntien osalta. Yhdistelmävaalien vaalitoimikunta asetetaan noudattaen, mitä europarlamenttivaalien vaalitoimikunnan asettamisesta säädetään.

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava

- eduskuntavaaleissa niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2015) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu
- yhdistelmävaaleissa niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita

Khall 171 § (yhdistelmävaaleihin nähden) edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu.

Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla

- eduskuntavaaleissa eduskuntavaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi
- yhdistelmävaaleissa europarlamenttivaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi eikä myöskään maakuntavaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi

Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa ehdokkuutta missä tahansa vaalipiirissä tai maakunnassa.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastelu tehdään siten, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Yleisen ennakoöänestyspaikan ja kotiäänestyksen vaalitoimitsija

Vaalitoimitsijat määrää kunnan keskusvaalilautakunta. Vuoden 2024 vaaleissa keskusvaalilautakunta voi määrätä vaalitoimitsijat joko erikseen, ensin presidentinvaaleja varten ja sitten europarlamenttivaaleja varten tai siten, että presidentinvaaleihin asetetut vaalitoimitsijat toimivat vaalitoimitsijoina myös europarlamenttivaaleissa.

Vaaliavustaja vaalipäivän äänestyspaikalla

Kelpoisuus: Vaaliavustajana ei voi olla vajaavaltainen eikä myöskään

- eduskuntavaaleissa eduskuntavaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi
- yhdistelmävaaleissa europarlamenttivaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi eikä myöskään maakuntavaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi.

Khall 171 §

Esteellisyys: Vaaliavustajalla on vain yksi tehtävä eli äänestäjän avustaminen. Kelpoisuussäätelyllä on riittävästi varmistettu se, että hän tässä tehtävässään voi avustaa jokaista avustamista tarvitsevaa äänestäjää.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää valita 9.6.2024 suoritettavia europarlamenttivaaleja varten Vesannon vaalilautakuntiin viisi jäsentä ja viisi varajäsentä sekä laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten valittaviin vaalitoimikuntiin kolme jäsentä ja kolme varajäsentä sekä nimeää vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalilain ja tasa-arvolain ao. säännökset huomioiden.

Keskustelun aikana Uolevi Laitinen esitti, että vaalilautakuntaan ja -toimikuntaan valittaisiin samat henkilöt kuin pykälässä 169 (vaaliviranomaisten asettaminen vuoden 2024 presidentinvaalia varten) valittiin.

Päätös: Hyväksyttiin.

Europarlamenttivaalien vaalilautakunta

jäsenet

1. Esko Huttunen, pj.
2. Ilmi Korhonen, varapj
3. Anne Nuutinen
4. Tapani Oittinen
5. Petri Mäkelä

varajäsenet (siinä järjestyksessä kuin heidät tulee kutsua)

1. Ira Salo
2. Erkki Kukkonen
3. Anne Pasanen
4. Aulis Kari
5. Johannes Korhonen

Khall 171 § **Europarlamenttivaalien vaalitoimikunta**

jäsenet

1. Eeva Jäntti, pj.
2. Anneli Huuskonen, varapj
3. Uolevi Laitinen.

varajäsenet (siinä järjestyksessä kuin heidät tulee kutsua)

1. Jaana Koskinen
2. Janne Jääskeläinen
3. Raimo Mäki

Lisätiedot: Hallinto- ja talousjohtaja Raisa Kinnunen p. 044 7885414,
raisa.kinnunen@vesanto.fi

Keskusvaaliltk 6 § Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta saa tiedokseen kunnanhallituksen päätöksen.

Päätös: Hyväksyttiin.

VAALITOIMITSIJAN PALKKA, KOULUTUS JA TIETOSUOJASITOUKUS

Khall 167 § Ennakkoäänestykseen erikseen palkattavalle vaalitoimitsijalle maksetaan 14,56 € / tunti (01TOI060). Lisäksi maksetaan KVTES:n mukaiset ilta-, viikonloppu- tai muut mahdolliset lisät. Kunnan henkilöstölle maksetaan tehtyjen työtuntien perusteella (Työvuorovelho-työajan seuranta). Lisäksi maksetaan KVTES:n mukaiset ilta-, viikonloppu- tai muut mahdolliset lisät.

Kaikki vaalitoimitsijat sitoutuvat osallistumaan vaalitietojärjestelmän koulutukseen ja käyttöönotto- opastukseen. Koulutuksesta maksetaan koulutuskorvaus 13,30 € / tunti. Kaikkien, jotka käyttävät vaalitietojärjestelmää, tulee lukea, hyväksyä ja allekirjoittaa paperinen tietosuojasitoutumus. Tämä velvoite tulee EU:n tietosuoja-asetuksesta ja tarkoittaa sitä, että kaikki vaalijärjestelmän käyttäjät tulevat perehtymään ja sitoutuvat tietoturvalliseen henkilötietojen käsittelyyn liittyviin periaatteisiin ennen toimitsijaksi ryhtymistä.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus hyväksyy palkkauksen perusteet, koulutuksiin osallistumiset sekä tietosuojasitoutuksen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätiedot: Hallinto- ja talousjohtaja Raisa Kinnunen p. 044 7885414,
raisa.kinnunen@vesanto.fi

Keskusvaaliltk 7 § Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta saa tiedokseen kunnanhallituksen päätöksen.

Päätös: Hyväksyttiin.

VAALITOIMITSIJAT ENNAKKOÄÄNESTYKSEEN VUODEN 2024 EUROPARLAMENTTIVAALEISSA

Keskusvaaliltk 8 § Vaalilain 17 §:n 2 momentin mukaan kunnan keskusvaalilautakunta määrää yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 21.8.2023 § 128 päättänyt ennakoäänestyspaikasta. Tähän äänestyspaikkaan ehdotetaan määrättäväksi vaalitoimitsijoita **liitteen n:o 1** mukaisesti.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta määrää yleiseen ennakoäänestyspaikkaan vaalitoimitsijat vuoden 2024 europarlamenttivaaleihin **liitteen n:o 1** mukaisesti.

Päätös: Keskusvaalilautakunta määrää yleiseen ennakoäänestyspaikkaan vaalitoimitsijoiksi vuoden 2024 europarlamenttivaaleihin Tuija Leinosen, Ninni Liimataisen, Hanne Mantereen ja Raisa Kinnusen. Varahenkilöksi keskusvaalilautakunta määrää likka Nuutisen.

Hyväksyttiin.

KUNNAN VAALIVIRANOMAISTEN KOULUTTAMINEN

Keskusvaaliltk 9 § Kunnan keskusvaalilautakunnan tulee kouluttaa, opastaa ja neuvoa kunnan muita vaaliviranomaisia (vaalilautakunnat, vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen ja kotiaänestyksen vaalitoimitsijat), jotta nämä suoriutuvat heille kuuluvista tehtävistä. Keskusvaalilautakunnan edustajien tulee olla koko vaalien ajan viranomaisten tavoitettavissa näiden kysymyksiä varten.

Oikeusministeriön vaalikoulutus vuoden 2024 europarlamenttivaaleja varten tapahtuu verkkokoulutuksena. Ministeriö on laatinut vaalikoulutuskokonaisuuden, joka on nähtävissä verkossa huhtikuussa 2024 alkaen. Tarkoituksena on, että jokainen kunta käy läpi ja suorittaa vaalikoulutuksen omatoimisesti haluamanaan ajankohtana.

Kenraaliharjoitusten ajankohdat:

Ennakkoäänestyksen kenraaliharjoitus järjestetään tiistaina 14.5.2024 klo 13–15.

Laskennan kertausharjoitus järjestetään torstaina 16.5.2024 klo 16–20.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää,

1. Oikeusministeriön verkkokoulutuksina järjestettäviin vaalikoulutuksiin osallistuvat asianosaiset vaalien toimeenpanoon osallistuvat henkilöt. Vaalikoulutuskokonaisuudet ja koulutuslinikoiden verkkolinkit, klinikoiden tarkemmat ajankohdat sekä muut tarvittavat ohjeet toimitetaan asianosaisille.
2. Keskusvaalilautakunta ja keskusvaalilautakunnan sihteeri järjestävät vaalitoimitsijoille vaalien säädöksiin ja käytännön järjestelyihin liittyen koulutuksen sovittuna päivänä kunnantoimiston kokoustilassa Ruusukkeella.

Päätös: Hyväksyttiin.

VAALIKUULUTUKSEN HYVÄKSYMINEN JA VAALIPÄIVÄN JÄRJESTELYT

Keskusvaaliltk 10 § Keskusvaalilautakunnan on hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestyksen alkamista tiedotettava, sillä tavoin kuin kunnan ilmoitukset kuntalain 108 §:n mukaan saatetaan tiedoksi, seuraavat asiat:

- yleiset ennakkoäänestyspaikat ja aukioloajat
- vaalipäivän äänestyspaikat
- kotiaänestykseen ilmoittautuminen.

Liitteenä n:o 2: Vaalikuulutus

Virallisten kuulutusten lisäksi ennakkoäänestyspaikoista osoitteineen ja aukioloaikoineen tulisi tiedottaa myös muilla tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää;

1. Kuulutus ennakkoäänestyspaikasta ja sen aukioloajoista, vaalipäivän äänestyspaikasta, laitosäänestyksestä ja kotiaänestykseen ilmoittautumisesta julkaistaan kunnan verkkosivuilla, kunnan ilmoitustaululla sekä Paikallislehti Sisä-Savossa viikolla 20. Lehtikuulutus julkaistaan yhteiskuulutuksena Tervon kunnan kanssa. Kuulutus pannaan nähtäville ennakkoäänestyspaikalle Nuorisokahvilalle,
2. Keskusvaalilautakunta hyväksyy vaalikuulutuksen,
3. ennakkoäänestyspaikasta osoitteineen ja aukioloaikoineen tiedotetaan virallisten ilmoituskanavien lisäksi sosiaalisessa mediassa,
4. perjantaina 7.6.2024 keskusvaalilautakunnan sihteeri tarkistaa yhdessä vaalitoimitsijan kanssa, että sunnuntain 9.6.2024 vaalipäivää varten äänestyspaikan järjestelyt ovat kunnossa,
5. Sunnuntaina 9.6.2024 keskusvaalilautakunnan sihteeri avaa äänestyspaikan ovet klo 7.45 ja antaa vaalimateriaalit vaalilautakunnan puheenjohtajalle.

Päätös: Hyväksyttiin.

KOTIÄÄNESTYS JA LAITOSÄÄNESTYS

Keskusvaaliltk 11 § Äänioikeutettu henkilö, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa äänestää ennakolta kotonaan siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen. Kotiäänestäjän tulee määrääjassa ilmoittautua keskusvaalilautakunnalle.

Jos äänestäjä on muuttanut toiseen kuntaan perjantain 19.4.2024 jälkeen (äänioikeusrekisterissä olevan kotikunnan määräytymispäivä), ei hän voi vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa äänestää kotiäänestyksessä.

Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen. Muu äänioikeutetun perheenjäsen ei voi äänestää kotiäänestyksen yhteydessä.

Kotiäänestyksen yhteydessä voi siten äänestää omaishoitaja, joka

- 1) on tehnyt hyvinvointialueen tai kunnan kanssa omaishoitotosopimuksen;
- 2) asuu samassa taloudessa kuin hoidettavansa; ja
- 3) on äänioikeusrekisterissä merkitty samaan kuntaan kuin hoidettavansa.

Keskusvaalilautakunnan tulee hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestysajanjakson alkamista lähettää kotiäänestyslomake niille äänioikeutetuille, jotka edellisissä yleisissä vaaleissa ovat äänestäneet kotiäänestyksessä. Keskusvaalilautakunnalla on tiedot näistä äänestäjistä aiempien vaalien kotiäänestyslomakkeissa. Vanhat lomakkeet tulee kuitenkin käydä läpi siten, että varmistaudutaan siitä, että edellisissä vaaleissa kotona äänestänyt henkilö on merkitty äänioikeusrekisteriin näissäkin vaaleissa.

Henkilön, joka haluaa äänestää ennakolta kotonaan, on ilmoitettava siitä kotikuntansa keskusvaalilautakunnalle viimeistään tiistaina 28.5.2024 klo 16.00. Ilmoituksen voi myös tehdä äänestäjän puolesta tämän valitsema henkilö. Jos samassa taloudessa asuva omaishoitaja aikoo äänestää kotiäänestyksen yhteydessä, se on mainittava ilmoituksessa.

Litteenä n:o 3: Kirje kotiäänestyksestä

Keskusvaaliltk 11 § Ennakkoäänestyksen järjestämisestä äänestäjän kotona (kotiäänestys) huolehtii kunnan keskusvaalilautakunnan määräämä vaalitoimitsija.

Kotiäänestys toimitetaan jonakin kotimaan ennakkoäänestyksen ajanjaksoon sattuvana päivänä äänestäjälle erikseen ilmoitettuna, kello 9:n ja 20:n välisenä aikana. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan äänestäjille ilmoittautumisajan päätyttyä.

Kotiäänestyksessä on oltava läsnä vaalitoimitsijan lisäksi yksi äänestäjän valitsema tai hyväksymä 18 vuotta täyttänyt henkilö. Läsnä olevana henkilönä ei kuitenkaan voi toimia vaaleissa ehdokkaana oleva.

Laitosäänestys

Kunnanhallituksen nimeämä vaalitoimikunta saapuu kunnan alueella olevaan laitokseen toimittamaan äänestykseen ennalta sovittuna päivänä, joka on ennakkoäänestysajanjaksoon sattuvana päivänä.

Laitoksessa voivat äänestää vain niissä hoidettavina olevat tai niihin otetut henkilöt. Muilla, esimerkiksi laitoksen henkilökunnalla, ei ole oikeutta äänestää laitosäänestyksessä.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

1. Keskusvaalilautakunta määrää kunnanhallituksen nimeämän vaalitoimikunnan toimittamaan kotiäänestyksen ja laitosäänestyksen samana etukäteen sovittuna päivänä, joka on ennakkoäänestysajanjaksoon sattuvana päivänä,
2. keskusvaalilautakunta päättää, että kotiäänestyksen ilmoittautumiset toimitetaan viimeistään tiistaina 28.5.2024 klo 16 mennessä Vesannon kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitteeseen Strandmanintie 2, 72300 VESANTO tai puhelimitse keskusvaalilautakunnan sihteerille 040 714 3304. Ilmoitukset tarkistavat keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä keskusvaalilautakunnan sihteeri.

Päätös: Hyväksyttiin.

VAALITIETOJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖ

Keskusvaaliltk 12 § Oikeusministeriön vaalitietojärjestelmässä (VAT) ovat pohjatietojärjestelmä, ehdokastietojärjestelmä, äänioikeustietojärjestelmä sekä tuloslaskentajärjestelmä.

Äänioikeusjärjestelmää voivat kunnassa käyttää keskusvaalilautakunnan lisäksi yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat ja vaalipäivän äänestyksessä vaalilautakunta.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää, että Vesannon kunnassa äänioikeusjärjestelmää käyttävät keskusvaalilautakunnan lisäksi ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat.

Päätös: Hyväksyttiin.

ENNAKKOÄÄNTEN VASTAANOTTO KESKUSVAALILAUTAKUNNASSA

Keskusvaaliltk 13 § Oikeusministeriön ohjeen mukaan vaalitoimitsijan on ennakkoäänestyksessä huolehdittava siitä, että lähetekuoret lähetetään asianomaiselle kunnan keskusvaalilautakunnalle heti kun se on äänestyksen tapahduttua mahdollista.

Vesannolla käytäntönä on ollut, että saman päivän aikana annetut ennakkoäännet, jotka on osoitettu muiden kuntien keskusvaalilautakunnille, on toimitettu saman päivän aikana postiin vaalivirkailijan toimesta. Mikäli tämä ei postin aukioloaikojen puitteissa ole ollut mahdollista, on postiin menevät äännet säilytetty kunnan arkistoholvissa ja toimitettu postiin seuraavana arkipäivänä.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää, että;

1. muiden kuntien keskusvaalilautakunnille osoitetut ennakkoäännet toimitetaan postiin vaalivirkailijan toimesta ja mikäli tämä ei ole mahdollista postin aukioloaikojen puitteissa, keskusvaalilautakunnan jäsen toimittaa ennakkoäännet kunnan arkistoholviin yhdessä keskusvaalilautakunnan sihteerin kanssa ja äännet toimitetaan postiin seuraavana arkipäivänä,
2. keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja huolehtii lautakunnan jäsenten kanssa annettujen ennakkoäänten vastaanottamisesta ja kuittamisesta soittavan työjärjestyksen mukaisesti:

Päivä	Henkilö
keskiviikko	29.5.2024
torstai	30.5.2024
perjantai	31.5.2024
lauantai	1.6.2024
sunnuntai	2.6.2024
maanantai	3.6.2024
tiistai	4.6.2024

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan muutospäätösehdotus:
Keskusvaalilautakunta määrää edustajakseen keskusvaalilautakunnan sihteerin, joka hakee lähetekuoret ennakkoäänestyspaikasta.

Päätös: Hyväksyttiin.

PIENI ELE RY HYVÄNTEKEVÄISYYSKERÄYS

Keskusvaaliltk 14 § Pieni ele ry on toimittanut kunnalle 15.3.2024 päivätyn tiedotteen koskien europarlamenttivaaleja 2024. Yhdistys on esittänyt kirjeessä toiveen perinteisen hyväntekeväisyyskeräyksen järjestämiselle kunnan äänestyspaikalla.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunta päättää, että vammais- ja kansanterveysjärjestöjen yhteinen Pieni ele- keräys voidaan järjestää vuonna 2024 äänestyspaikalla.

Päätös: Hyväksyttiin.

KESKUSVAALILAUTAKUNNAN KOKOUSAJAT

Keskusvaaliltk 15 § Keskusvaalilautakunnan kokoukset pidetään vaalilainsäädännön edellyttäminä aikoina ja tarvittaessa muulloin.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan päätösehdotus:

Keskusvaalilautakunnan lakisäätteiset kokoukset europarlamenttivaaleissa vuonna 2024 ovat seuraavasti:

Perjantai 7.6.2024 ennen klo 19.00 ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen. Kokousaika päätetään kokouksessa.

Päätös: Keskusvaalilautakunnan kokous pidetään perjantaina 7.6.2024 klo 16.00 alkaen.

Hyväksyttiin.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Kunta
VESANNON KUNTA

Kokouspäivämäärä

Valtuusto/hallitus/lautakunta
Keskusvaalilautakunta

07.05.2024

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 410/2015 §.n 136 mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 1,2,4,5,6,7,
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 410/2015 §:n 134 mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät
	Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 808/2019 6 § 2. mom. mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet 3,8,9,10,11,12,13,14

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimus viranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite Vesannon kunnanhallitus Strandmanintie 2, 72300 VESANTO Sähköposti: vesannon.kunta@vesanto.fi Pykälät Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.
--	---

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	Valitusviranomaisen, osoite Itä-Suomen hallinto-oikeus Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 KUOPIO Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO Puh. 029 56 42502, fax. 029 56 42501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointi- palvelussa osoitteessa: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Kunnallisvalitus, pykälät Hallintovalitus, pykälät
	Valitusaika 30 päivää
	Muu valitusviranomaisen, osoite Pykälät
	Valitusaika 30 päivää
	Valitusaika päivää
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmän sisältö	Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan nimi ja kotikunta. Jos oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen/valituksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle/valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä. Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimus-/valitusajan alkamisen ajankohdasta. Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä/valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin hallintolain 12 §:ssä/HLL 21 §:ssä säädetään.
--	---

Oikaisuvaatimus-/valitusasiakirjojen toimittaminen	Oikaisuvaatimus-/valitusasiakirjat on toimitettava oikaisuvaatimus-/valitusviranomaiselle viimeistään oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa asiakirjat toimittaa viranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimus-/valitusajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät Valitusasiakirjat on toimitettava *): nimi, osoite ja postiosoite Pykälät
---	---

Lisätietoja	Tuomioistuinlain (11.12.2015/1455) 2 §:ssä säädettyjä oikeudenkäyntimaksuja on tarkistettu oikeusministeriön asetuksella (31.12.2018/1383). Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 1.1.2019 alkaen vireille tulevissa asioissa 260 euroa. Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä erikseen säädettyissä asioissa eikä asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen. Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.
--------------------	--

*) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.